

Kultur og Fritid

Medlemsblad for Fritid&Samfund nr. 2. 2020

Sport X

Sport X

Temaer:

- * Sport X viser nye veje for motionsidrætten
- * Lovtolkning: Hvad er et forpligtende fællesskab?
- * Barrierer for voksnes foreningsdeltagelse
- * Aktivitetstilskudsregler (folkeoplysningsloven)
- * Aftenskolerne i en coronatid

Forord

Dette nummer af medlemsbladet indeholder en artikel om aftenskolernes situation under Coronakrisen, samt to artikler der begge relaterer sig til tolkninger af Folkeoplysningsloven. Den ene handler om, hvordan man kan lave aktivitetstilskudsregler til foreningsområdet ud fra de krav loven stiller. Den anden artikel forholder sig til, hvordan man kan forstå et af lovens helt centrale begreber: det forpligtende fællesskab.

Der er desuden et interview med en af initiativtagerne til et spændende nyt initiativ indenfor motionsidrætten - SportX, samt en artikel om hvordan Horsens Kommune forsøger at nedbryde barrierer for voksnes deltagelse i foreningslivet.

God læselyst.

Redaktionen

Nekrolog

Fredrik Hansen - Fritid&Samfunds formand

Det var med stort vemod, at vi den 9. juni modtog meddelelsen om, at Fritid&Samfunds formand Frederik Hansen pludselig var død.

Med Frederiks bortgang mistede vi ikke kun et mangeårigt medlem af bestyrelsen, men også en god ven. Han var med sit gode humør og sit store engagement i folkeoplysningen og fritidspolitikken en stor drivkraft både i Fritid&Samfund og i folkeoplysningsudvalget i Høje-Taastrup, som han i mange år var formand for.

Han var desuden leder af ungdomsklubberne i Gladsaxe, tidligere byrådsmedlem i Høje-Taastrup Kommune, medstifter af Sengeløse Radio m.m., og var kendt som en ildsjæl, der altid havde ungdommen og behovet for folkeoplysning for øje.

Den sidste gang vi var sammen med Frederik var på et bestyrelsesmøde i Odense. Han var som sædvanligt i godt humør og skarp i debatten, og intet tydede på, at det skulle blive den sidste oplevelse, vi fik sammen med ham, inden han døde af aneurisme.

Frederik vil blive savnet

Ære være hans minde

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Indholdsfortegnelse	3
Ensomhed blandt unge -	4
Der er brug for flere inkluderende fællesskaber!	4
Aftenskolerne i en Coronatid	5
Tilskudsregler	9
- Aktivitetstilskud jf. kapitel 5 i Lov om støtte til Folkeoplysning	9
Hvad kan der forstås ved begrebet "Forpligtende fællesskaber"?	12
Sport X -	16
Et nyt initiativ, der viser nye veje for motionsidrætten	16
Barrierer for voksnes foreningsdeltagelse	20
- Vi prøver os frem	20
Fritid & Samfunds repræsentantskabsmøde 2020	22
Hvordan skabes et dynamisk og synligt folkeoplysningsudvalg (§35.2 udvalg)?	23

Kai Raun og Steffen Hartje:

Ensomhed blandt unge - Der er brug for flere inkluderende fællesskaber!

En undersøgelse foretaget af Center For Ungdomsstudier¹ viser, at de unge nu er den aldersgruppe, der føler sig mest ensomme.

Hver femte i denne aldersgruppe er sjældent eller aldrig sammen med andre, efter de har været i skole og deltaget i fritidstilbud. En af forklaringerne herpå er, at omgangsformerne blandt unge har ændret sig i retning af, at de er mindre fysisk sammen end tidligere, hvad der primært skyldes den stigende udbredelse af de sociale medier og gaming.

Samtidig er der sket det, at hvor det tidligere primært var piger, der følte sig ensomme, så begynder drengene nu også at få ensomhedsproblemer. Det gør de, fordi fællesskaberne er blevet løsere, end de var tidligere, og fordi det kan være svært at afkode de nye måder at være sammen på, hvor det bl.a. kræves, at man skal inviteres for at kunne deltage.

Undersøgelsen bekræfter dermed den alarmerende tendens i retning af, at der er flere og flere danskere, der føler sig ensomme. Ensomhed er et stort samfundsmæssigt problem, fordi den ofte medfører dårlig trivsel og en øget sårbarhed i forhold til psykiske lidelser m.v. Problemet forstærkes desuden af, at det samtidig er meget tabubelagt. Mange skammer sig over at være ensomme og har svært ved at stå frem og bede om hjælp.

En af måderne, at forebygge ensomhed på blandt alle aldersgrupper er at gøre fællesskaberne i det frivillige foreningsliv så stærke og inkluderende som muligt, så det bliver lettere for deltagerne, at få nye venner de er trygge ved og har tillid til.

Det er vores erfaringer, at der kan gøres meget mere for at udvikle inkluderende og forpligtende fællesskaber i det frie foreningsliv og i de øvrige folkeoplysende aktiviteter. Det kræver kun:

- * At der er de nødvendige fysiske rammer, hvor deltagerne kan mødes før og efter aktiviteten.
- * At foreningerne har fokus på vigtigheden af at få udviklet en fællesskabsfølelse og tillid blandt deltagerne på de forskellige hold.
- * At trænere/instruktører/undervisere har fokus på at skabe et fællesskab både i forbindelse med selve aktiviteten og efter den er afsluttet. Så deltagerne kan lære hinanden rigtig godt at kende.

Det kræver måske lidt ekstra arbejdet udvikle flere og stærkere fællesskaber, men ikke meget i forhold til den værdi, de kan have.

Kai M. Raun/konstitueret formand Fritid&Samfund

Steffen Hartje/sekretariatsleder i Fritid&Samfund

¹ Indgår i bogen "Jagten på frirum", der udgives af CUR"

Henrik Christensen

Aftenskolerne i en Coronatid

Der er vist ingen områder af samfundslivet, der er sluppet for at tage livtag med Corona, ej heller aftenskolerne! Aftenskolerne står fortsat midt i krisen og ser fremad med lige dele fortrøstningsfuldhed og usikkerhed. Aftenskolerne er genåbnet, men meget lidt er, som det plejer, og skønt en række kommuner har spændt et sikkerhedsnet ud under deres aftenskoler, så er det landsdækkende net fyldt med alt for store huller. Det vender jeg tilbage til senere i artiklen, men først et tilbageblik på tiden før sommeren.

Fra fuld fart til nul

I begyndelsen af marts måned kører aftenskolerne på fulde omdrejninger, og deltagerne udvikler i fællesskaberne deres kompetencer inden for det, som nu har lige den enkeltes interesse; sprog, musik, sang, håndværk, bevægelse m.v. samt foredrag og debat. Med Mette Frederiksens nedlukning stoppede også alle aftenskolernes aktiviteter, og lynhurtigt tårnede spørgsmålene sig op. I første omgang rejste nedlukningen spørgsmål på den lidt korte bane, men efterhånden som pandemiens alvor gik op for alle, og det stod klart, at nedlukningen ville være af længere varighed, så kom også det lange lys på aftenskolernes spørgsmål. Usikkerheden var massiv!

Aftenskoleområdet er ”heldigvis” hjulpet af en række formelle rammer i Folkeoplysningsloven og tilhørende bekendtgørelser, men alt har jo konsekvenser. I begyndelsen måtte beskeden til deltagerne være, at undervisningen er indstillet, og at deltagerne vil høre nærmere ift. erstatningsundervisning. Underviserne kunne imidlertid se ind i en periode, hvor de ikke ville skulle undervise, og dermed ej heller ville modtage løn. I begyndelsen af Coronakrisen så den største byrde således ud til at skulle bæres af underviserne. Reglerne siger, at aftenskolen skal lønne for undervisning, som aflyses med mindre end en uges varsel, men herefter har aftenskolerne ikke en formel forpligtelse til at afholde løn til underviserne. Den første tid var svær for mange aftenskoleledere, da det er aktive og handlende folk, som lige pludseligt helst skulle sidde på hænderne, indtil der var yderligere afklaring. Ret hurtigt dukkede spørgsmålene om eventuel tilbagebetaling af deltagergebyrer op, og hvad med de kommunale tilskud til undervisning og lokaler? Aftenskolerne er foreninger, som ikke har til formål at være velpolstrede økonomisk, og mange aftenskoler har således en sårbar økonomi, som på ingen måde kan håndtere en Coronakrise uden hjælp. Efterhånden som det blev klart, at nedlukningen ville være af længere varighed, pressede spørgsmålet om tilbagebetaling til deltagerne sig på, og lad mig bare sige, at force majeure bestemmelser, som indeholder epidemier/pandemier, er ikke hverdagskost i aftenskolernes handelsbetingelser. Men der var hjælp på vej!

Dialogen mellem de landsdækkende oplysningsforbund og Kulturministeriet var både intens og konstruktiv. De generelle hjælpepakker ville ikke kunne anvendes i en udstrækning, der ville kunne hjælpe underviserne økonomisk eller holde flertallet af aftenskolerne fri af truende konkurser. Aftenskolernes og ikke mindst undervisernes redningsplanke blev den særlige hjælpepakke fra Kulturministeriet, som gav adgang til kompensation for tabt deltagerbetaling. Dette blev suppleret med en bekendtgørelse, som på en række områder gav kommunerne mulighed for at fravige nogle af kravene i Folkeoplysningsloven samt et hyrdebrev fra Kulturministeren og KL om, at kommunerne

indgående blev opfordret til at anvende de nye muligheder for at hjælpe aftenskolerne. Med den forlængede nedlukningsperiode blev der i aftenskolerne taget fat på det kæmpe administrative arbejde med at få aflyst undervisning, udbetalt løn til underviserne og tilbagebetalt deltagergebyrerne. Dette er samtidig med, at aftenskolerne er i limbo ift. hvornår og under hvilke vilkår, de igen kan åbne for de meningsfulde fællesskaber.

Innovationskraft og social ansvarlighed

Selvom aftenskolerne i marts gik i kriseberedskab, så er der ingen tvivl om, at mange straks gik ind i innovationsboksen, for hvad gør jeg nu? Tænkte mange! Rigtigt mange aftenskoler og undervisere greb fat i sloganet "sammen hver for sig" og flyttede undervisningen over på en digital platform. Nogle få var dus med digitale platforme, mens mange havde en stejl læringskurve, men de fik hurtigt den nye undervisningsvirkelighed på plads. I Dansk Oplysnings Forbund afholdte vi næsten 30 digitale kurser i Zoom om, hvordan man som underviser kan anvende Zoom som digital platform for undervisning. Der blev gennemført mange aktiviteter på nettet, og ja, det var anderledes, men deltagerne tog rigtigt godt imod tiltagene, for alle vidste, at vi som samfund befandt os i en helt særlig situation.

En række aftenskoler arbejder specifikt med sårbare målgrupper, hvoraf nogle aftenskoler reelt er deltagerens eneste arena for fællesskab. Her blev deltagerne særdeles hårdt ramt af nedlukningen. Også her er der gennem hele periode arbejdet intensivt med at holde kontakten til deltagerne og hjælpe dem, så godt som overhovedet muligt. Et stykke ad vejen har de digitale muligheder kunnet anvendes, men for mange har telefonen været omdrejningspunktet for kontakten. Personligt er jeg blevet meget varm om hjertet af den sociale ansvarlighed, der er blevet taget af aftenskolerne!

Genåbning – fra nul til ?

Aftenskolerne fik i en vis udstrækning mulighed for at genåbne som en del af fase 2, hvilket nogle aftenskoler benyttede sig af. I den forbindelse var der et kæmpe fokus på at leve op til de sundhedsfaglige retningslinjer og lidt til. Nogle aftenskoler var så småt gået i gang, ifm. at der blev åbnet for at lave aktiviteter i det fri, så hvis du har set et yogahold på fodboldstadion, så skal det nok passe... Mange aftenskoler var imidlertid i den situation, at genåbningen kom på et tidspunkt, hvor de almindeligvis var lukket ned for sommeren, ligesom adgangen til lokaler uagtet genåbningen fortsat var en væsentlig forhindring for reelt at komme i gang. Det er mit klare indtryk, at det primært var skoler med egne lokaler eller med adgang til lejede lokaler, der kom i gang før sommerferien.

Hvad bringer den kommende tid?

Det er svært at spå, især om fremtiden, som et mundheld siger. For Aftenskolerne vil meget afhænge af tre forhold. For det første Corona og udviklingen i smitten både nationalt og lokalt. Hvis vi som samfund formår at holde smitten på et begrænset niveau og få bremset smittekæderne ved lokale udbrud, så er jeg fortrøstningsfuld på de folkeoplysende aktiviteter vegne. Lidt i samspil med det første forhold er deltagerens tilgang det andet forhold. Som mennesker er vi alle forskellige og vurderer risikoen for smitte op mod andre aktiviteter forskelligt. Der er ingen tvivl om, at efteråret vil bringe færre deltagere til aftenskolernes aktiviteter og dette uagtet hvilke foranstaltninger m.v., den enkelte aftenskole foranlediger. De sundhedsfaglige retningslinjer tages meget seriøst, og der måles op, markeres, sprittes af og hvad der ellers kan være brug for. Men udover at personer med særlig risiko for et svært forløb med Corona vil deltage i mindre omfang i aftenskolen, så vil andre også overveje, om den risiko for smitte, de skal løbe, skal være lige præcis fællesskabet i aftenskolen, eller for den sags skyld ifm. transporten

til undervisningen. Det tredje og meget vigtige forhold er kommunerne, og det er fordi kommunerne står med en række af de redskaber, der skal til, hvis aftenskolerne skal formå at lave så mange lærende og meningsfulde fællesskaber, som Corona tillader og deltagerne ønsker.

Kommunerne fik i foråret hjemmel til at se bort fra en række paragraffer i Folkeoplysningsloven, som gør, at de med en lidt proaktiv tilgang i ret stort omfang kan holde hånden under aftenskolerne – og vel at mærke uden, at der skal hentes penge i kommunekassen for at gøre det. En række kommuner har allerede spændt sikkerhedsnettet ud, ved at give aftenskolerne mulighed for at anvende deres udmeldte tilskud for 2020 på en mere fleksibel måde. Det drejer sig blandt om, at aftenskolerne får mulighed for at:

- * Anvende større tilskud til undervisningen end de maksimale brøker
- * Anvende deres tilskud til lokaler
- * Gennemføre fjernundervisning uden krav om tilstedeværelse en del af tiden
- * Anvende deres tilskud til at dække øgede udgifter til rengøring, sprit, værnemidler og øget administration
- * Anvende de 10 % af tilskuddet, der er målrettet debatskabende aktiviteter, til andre formål.

Og der ER brug for denne aktive kommunale tilgang, hvis ikke borgerne skal opleve, at tilbuddene om undervisning i meningsfulde fællesskaber skal blive langt mindre, end de kunne have været, eller alternativt at deltagerprisen må skrues markant i vejret! De kommunale håndsrækninger kan nemlig afbøde de udfordringer, som aftenskolerne oplever og må forvente i den kommende tid, hvor forholdene på ingen måde er normale, men måske kan siges at nærme sig en "new normal".

Nogle af de væsentligste udfordringer, aftenskolerne kæmper med, beskriver jeg nedenfor. Samtidig er det væsentligt at fremhæve, at aftenskolerne er meget forskellige både ift. aktiviteter og målgrupper, hvor nogle klart rammes hårdere end andre. Jeg har snakket med mange aftenskoler og heldigvis er mange fortrøstningsfulde, men forudsætningen for fortrøstningsfuldheden er, udover aftenskolen egen tilgang til virkeligheden, deres deltagere og graden af kommunal velvilje. Hvis jeg skal opsummere status, så er meldingen fra aftenskolerne, at "det går bedre en frygtet, men vi er langt fra det normale og 2019".

Aftenskolerne har en væsentlig lokaleudfordring, som kommer til udtryk på flere måder. Den rigtigt kedelige er, at nogle kommuner melder ud til aftenskolerne, at de ikke kan anvende de kommunale lokaler, som undervisningen ellers foregår i, og vel at mærke uden at der stilles alternativer til rådighed. Ingen lokaler, ingen undervisning. Det er uacceptabelt! Det kan være på folkeskoler, men der er også eksempler på andre kommunale lokaler. Men også m² og afstandskrav presser aftenskolerne, da en række af de lokaler, der almindeligvis anvendes, ikke kan rumme det samme antal deltagere, som man plejer. Det betyder, at undervisningen må gennemføres med færre deltagere.

Det har naturligvis en række konsekvenser; udgiften til det enkelte hold er ca. den samme, men indtægten er mindre, så enten koster det skolen penge, eller også skal der opkræves en markant højere deltagerbetaling. Med plads til færre deltagere, kan færre borgere deltage, og det er sjældent, at der kan etableres et ekstra hold.

Færre deltagere på holdene er også en mere generel udfordring, hvor en del relaterer sig til lokaler og er beskrevet ovenfor, men pga. Corona er der også færre deltagere på mange hold, hvilket presser økonomien hos aftenskolerne. Alternativet er, at hold med for få deltagere ikke gennemføres, men oven på forårets nedlukning har vi jo behov for flere meningsfulde fællesskaber og ikke færre! Aftenskolerne vil rigtig gerne, men de kan ikke gå konkurs i processen.

Aftenskolerne har et enormt fokus på at give borgerne de lærende fællesskaber, som lukkede i foråret, og som mange hungre efter. Rigtigt mange vil gerne igen de fysiske fællesskaber med de restriktioner, som aftenskolerne og vi alle i mange sammenhænge skal leve med i denne nye normalitet. Det er aftenskolerne rigtig gode til! Men mange aftenskoler er faktisk også blevet gode til at lave undervisning via digitale platforme, og vi må ikke glemme, at Corona er en særlig udfordring for personer i en særlig risikogruppe, og her har aftenskolerne ønske om at fortsætte med at lave nogle fjernundervisningstilbud.

At planlægge og gennemføre undervisning i overensstemmelse med de sundhedsfaglige retningslinjer er naturligvis også en udfordring. Aftenskolerne løser opgaven, men det er klart, at det er et forhold, der kræver både menneskelige og økonomiske ressourcer. Det kræver tid for både skoleleder og undervisere og ikke bare i forbindelse med undervisningssituationen, der er også behov for kommunikation, hvor undervisere og kursister skal holdes orienteret, ligesom telefonen i perioder har været rødgloedende hos aftenskolerne. Her til kommer de ekstra udgifter, der er forbundet med at gennemføre de folkeoplysende aktiviteter; rengøring, værnemidler, sprit m.v.

Som det nok kan læses, så er der faktisk en fin sammenhæng mellem de udfordringer, aftenskolerne oplever og skal håndtere i den kommende tid, og så de muligheder kommunerne har for at række aftenskolerne en hjælpende hånd. Der kan ikke fra statslig side forventes nye hjælpepakker, men hvis kommunerne skeler til hinanden og de gode eksempler, så kan kommunerne med den eksisterende hjemmel skabe den tilskudsmæssige fleksibilitet, der skal til – og vel at mærke uden, at der skal findes nye penge. Aftenskolernes udmeldte tilskud for 2020 skal blot sættes mere fri, så er jeg sikker på, at aftenskolerne kommer ud af Coronakrisen med skinnen på næsen, og så skal hudafskrabningerne og de store blå mærker nok med tiden forsvinde.

Henrik Christensen er sekretariatsleder i Dansk Oplysningsforbund

Tema: Tolkning af Folkeoplysningsloven

Kai Raun

Tilskudsregler

- Aktivitetstilskud jf. kapitel 5 i Lov om støtte til Folkeoplysning

I denne artikel beskæftiger vi os ikke med reglerne for godkendelse af en forening, men alene med tilskudsreglerne. En forening skal være godkendt som en Folkeoplysende forening jf. godkendelsesbetingelserne i Folkeoplysningsloven for at kunne modtage aktivitetstilskud.

Hvad siger loven

*Jf. § 15 i Folkeoplysningsloven **skal** kommunen yde tilskud til børn og unge under 25 år, idet der henvises til §§ 1 og 14 som beskriver hvad formålet er med det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde. En forening som ydes tilskud skal opfylde formålsparagraffen.*

Kommunen har også mulighed for at yde tilskud til aktiviteter for personer over 25 år, men der er her tale om en **kan-bestemmelse**.

Der er ikke defineret en sats for tilskuddet og ej heller hvad aktiviteter dækker over. Der kan derfor fastlægges forskellige satser alt efter aktivitetens indhold og funktion.

Den enkelte kommune kan ud fra kommunens demografi og andre lokale forhold selv bestemme, hvordan aktivitetstilskuddet skal sammensættes og hvilken økonomi der skal følge med tilskudsmodellen.

Hvordan kan tilskuddet administreres

Et aktivitetstilskud kan f.eks. være: medlemstilskud, grundtilskud, administrationstilskud, tilskud til uddannelse, tilskud til trænerløbninger, tilskud til materialer, tilskud til lejrture, transporttilskud m.m.

Det er på den baggrund den enkelte kommune, der selv fastsætter sit tilskud og til hvad der ydes tilskud ud fra de lokale forhold.

I forbindelse med kurser planlagt af Fritids og Samfund har vi spurgt kursisterne om aktivitetstilskud skal være nemt at administrere for foreningerne, eller om det skal være retfærdigt. Et enstemmigt svar var **nemt at administrere**.

Det nemmeste vil være at yde et medlemstilskud udregnet på baggrund af foreningernes medlemstal og lave et sæt regler, hvor foreningerne selv må forvalte tilskuddet og anvende det til alle aktiviteter, som kan relatere sig til arbejdet med børn og unge under 25 år. En sådan model vil være nem for foreningerne at administrere, der skal kun sendes en ansøgning med ganske få oplysninger. Tilskuddet kan også sættes i forhold til foreningens samlede kontingentindbetaling.

Nogle kommuner arbejder med en model, hvor medlemstilskuddet er et fast beløb pr. år pr. medlem u/25 år. Det giver foreningerne en vished om, at tilskuddet pr. medlem er det samme hvert år. Samtidig er det dog en budgetmæssig udfordring for kommunerne, idet det samlede tilskud ikke kendes nøjagtigt ved budgetlægningen. Iflg. de kommuner som

har denne model, er det ikke umiddelbart et problem, idet udsvinget i antallet af medlemmer er relativt lille og kan klares ved en almindelige budgetjustering i løbet af budgetåret.

Tilskud, som gives til foreningernes egen disposition, skal ydes efter objektive kriterier og udbetales ratevis forud, eventuelt som a conto.

En tilskudsmodel alene baseret på medlemstal vil ikke umiddelbart være helt så retfærdig som andre modeller, idet foreninger med samme medlemstal vil modtage det samme i tilskud uanset foreningens aktivitetsniveau (rejser, ture, trænerudgifter, materialeudgifter, udgifter til transport m.m.). Ved andre modeller, hvor der tages udgangspunkt i en række parametre som nævnt i parenteser oven for, vil det være muligt i højere grad at differentiere tilskuddet alt efter den enkelte forenings aktivitetsniveau.

Ydes der tilskud til specifikke formål skal tilskuddet anvendes til disse formål. Tilskuddet kan udbetales efter regning, når aktiviteten har været afholdt.

Det er vigtigt at se på de lokale forhold, når en tilskudsordning skal strikkes sammen. Er der f.eks. særligt behov for at få dækket transportomkostninger eller er trænerudgifter en vigtig del af foreningernes udgifter. Det skal samtidig overvejes, at hvis der skal ydes tilskud til trænerudgifter, skal f.eks. spejderne så kompenseres med et tilsvarende tilskud.

Ved fastlæggelse/evt. revidering af tilskud til aktiviteter vil der opstå en række spørgsmål, som anføres neden for. Rækken er ikke udtømmende, men det er nogle af dem, som vi er stødt på i forbindelse med kurser og andet og som bør gennemtænkes.

- * Hvilke lokale forhold skal indgå i tilskudsmodellen?
- * Hvordan kan foreningerne medtages i udviklingen af en tilskudsmodel/revidering af en nuværende tilskudsmodel?
- * Skal der ydes tilskud til personer over 25 år, evt. aldersopdelt?
- * Skal tilskuddet være et fast beløb pr. medlem u/25 år?
- * Skal tilskudsordninger være nem og enkel således, at tilskuddet ligger hos foreningen til egen disposition?
- * Hvordan kan en enkel tilskudsmodel strikkes sammen?
- * Skal tilskuddene være mere specifikke – flere forskellige tilskudsområder – som skal afregnes hver for sig?
- * Hvilke tilskudskategorier skal medtages?
- * Skal der afsættes midler til særlige tiltag, f.eks. handleplaner i en fritidspolitik og eller andre politikker?
- * Skal der stilles krav til anvendelse af aktivitetstilskuddet, at der f.eks. kan udbetales større tilskud, hvis foreningen varetager særlige opgaver.
- * Kan aktivitetstilskuddet og lokaletilskuddet til børn og unge kombineres?

- * Hvordan kan partnerskaber indgå som tilskudskriterium?
- * Skal der ydes særligt tilskud til forskellige aldersgrupper? (f.eks. 7 – 11 årige, 13 – 17 årige)
- * I hvilken form skal tilskuddet afregnes

Dette er blot nogle af de overvejelser, som kan indgå i arbejdet med en tilskudsmodel.

Kai Raun er konstitueret formand i Fritid&Samfund

Sport X

Tema: tolkninger af Folkeoplysningsloven

Steffen Hartje:

Hvad kan der forstås ved begrebet “Forpligtende fællesskaber”?

Folkeoplysning og fællesskaber er to begreber, der er tæt knyttet til hinanden. Uden et folk og folkelig fællesskaber giver det ikke mening at tale om folkeoplysning. Omvendt behøver fællesskaber af forskellige typer ikke at være hverken demokratiske eller folkeoplysende. Der findes et utal af fællesskaber, der både kan være inkluderende og ekskluderende: sociale fællesskaber, sproglige fællesskaber, grønne fællesskaber, beboer fællesskaber, politiske fællesskaber, frivillige fællesskaber, bande fællesskaber, faglige fællesskaber m.m.

Derfor er fællesskaber set ud fra et samfundsperspektiv ikke altid positive. Der eksisterer fællesskaber, der bygger på had til andre, fællesskaber der er kriminelle fællesskaber, der er udemokratiske osv. På trods herfor opfatter vi generel fællesskaber som noget positiv. Det gør vi fordi, vi er sociale væsener, der kun har overlevet, fordi vi har hjulpet og samarbejdet med hinanden.

Hovedparten af os holder af at være sammen med andre mennesker, og opsøger gerne andre bl.a. gennem deltagelse i foreningsaktiviteter.

Mange holder eksempelvis meget af at gå i biografen, selv om de ofte kan se den samme film hjemme, men når man oplevet noget samtidigt med andre, bliver den følelsesmæssige påvirkning meget stærkere, end hvis man oplever det samme alene. Selv om vi i dag ofte har mere fokus på, hvordan vi adskiller os fra andre, frem for hvordan vi indgår i relationer med andre, har fællesskaber stadig en enorm betydning for os. Eksempelvis viser Coronakrisen med al ønskelig tydelighed, hvor vigtige de er. Det har været en stor problem, at vi siden midten af marts måned i år er blevet afskåret fra mange af de fællesskaber, vi normalt er en del af. Vi savner den sociale kontakt og den bekræftigelse, der ligger i dem, og har behov for at være sammen med andre mennesker, fordi det virker stresssænkende i fællesskab, at få vendt de problemer, vi har.

Derfor kan vi slå to ting fast: De mange forskellige demokratiske fællesskaber, vi har her i landet, har stor betydning både for samfundet og for det enkelte individet, samt at den danske folkeoplysningstradition ikke kan forstås uden den indtænkes i forhold til de folkelige fællesskaber, der findes både lokalt- og nationalt plan. Derfor er det også helt logisk, at det fremgår af folkeoplysningslovens formålsparagraffer, at den bygger på forpligtende fællesskaber og et aktivt medborgerskab:

§ 1. Lovens afsnit I skal med respekt for forskellige holdninger sikre offentlige tilskud m.v. til den frie folkeoplysende virksomhed, der bygger på demokrati, grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, fællesskab og de enkelte initiativtageres idégrundlag.

Og bliver præciseret yderligere i

§ 14. Formålet med det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde er at fremme demokratiforståelse og aktivt medborgerskab og med udgangspunkt i aktiviteten og det forpligtende fællesskab at styrke folkeoplysningen. Sigtet er at styrke medlemmernes evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet.

De folkeoplysende aktiviteter skal derfor tage udgangspunkt i en fællesskabstænkning, der som forudsætning har, at der er tale om fællesskaber, der bygger på demokrati bl.a gennem en foreningsstruktur, og som skal bidrage til at udvikle engagerede medborgere. Men hvordan kan man mere konkret forsøge, at definere, hvad der i lovens forstand kan forstås som et "forpligtende fællesskab".

Hvis en forening skal bidrage til at udvikle et forpligtende fællesskab på et hold, er der for mig at se fire centrale elementer, man kan forholde sig til:

At udvikle en fællesskabsfølelse på holdet.

At hjælpe med at sikre at deltagerne er forpligtet overfor hinanden.

At tydeliggøre, at foreningen er demokratisk i sin opbygning, og deltagerne har indflydelse på den måde den og holdet fungerer på.

At bidrage til at skabe tillid til hinanden blandt deltagerne.

Fællesskabsfølelse udvikles ved at appellere til deltagernes iboende fællesskabstrang. Vi har behov for, som de sociale væsener, vi er, at være sammen med andre. Hvis du deler dine bekymringer og problemer med andre, føles de ikke helt så påtrængende. Tilsvarende forstærkes glæden over noget, der er gået godt, hvis oplevelsen deles med andre. Det skyldes, at når vi oplever nogle følelser simultant med andre, bliver vi bekræftet i, at man føler det samme, og er man gået igennem den samme følelseskurve samtidig, opstår der meget stærkere følelser, end hvis man har været alene om oplevelsen.

Forpligtigelsen overfor hinanden kan styrkes ved at skabe fælles oplevelser, hvor deltagerne lærer hinanden bedre at kende og derved begynder at følge med i, hvordan de har det, og om nødvendigt også hjælper hinanden.

Forpligtigelsen overfor hinanden er tæt forbundet med det tredje element i udviklingen af et forpligtende fællesskab: Demokratiforståelsen. Foreningen skal medvirke til at styrke demokratiforståelsen blandt deltagerne, således at alle retter ind efter de beslutninger, der træffes i fællesskabet, selv om de ikke altid er enige i beslutningerne, fordi de er truffet på et demokratisk grundlag. Enten ved en direkte forhandling/afstemning eller gennem det repræsentative demokrati. Det er desuden en foreningsopgave at forklare, hvordan deltagerne har indflydelse på foreningens drift og prioriteringer, således at demokratiforståelsen både gælder det "lille demokrati" (det enkelte hold) og "det store foreningsdemokrati" (foreningens ledelse).

Det er her de folkeoplysende fællesskaber adskiller sig fra andre typer af fællesskaber, der er mindst lige så forpligtende: Eks. det fællesskab, der eksisterer i rockergrupper og gadebander, og derfor er det også godt, at det ved sidste revision af folkeoplysningsloven blev præciseret, at en forening skal være demokratisk opbygget for at kunne opnå støtte eller få lokaler/faciliteter stillet til rådighed.

Tillid til hinanden udvikles i takt med at deltagerne lærer hinanden bedre at kende.

I et fællesskab skal man kunne stole på hinanden og ville hinanden det godt, og der skal være tillid til at de vedtagne demokratiske beslutninger føres ud i livet.

I Danmark har vi generel stor tillid til hinanden og til de forskellige samfundsinstitutioner, fordi vi allerede som børn lærer, at vi som udgangspunkt kan stole på andre. Du forventer ikke at blive snydt af andre mennesker, selv om det sker en gang i mellem. En sådan tillid til hinanden findes ikke i ret mange andre lande, men tillid kan altid udvikles, så der skabes mere af den, eller den kan begrænses, hvis der er for mange, der ikke

lever op til at have andres tillid. Det er derfor en vigtig foreningsopgave at bidrage til udvikling af tillid mellem deltagerne enten gennem selve aktiviteten eller efter denne. (Eks. gennem fælles aktiviteter af social karakter)

Skema til at analysere graden af fællesskaber i en folkeoplysende forening
 Hvordan man kan bedømme, i hvor høj grad en folkeoplysende foreningen lever op til lovens ånd/intentioner om, at den skal bidrage til at styrke et forpligtende fællesskab og et aktivt medborgerskab? Dette spørgsmål skal nedenstående skema bidrage til at besvare. Skemaet tager udgangspunkt i, hvad der sker udenfor selve hovedaktiviteten på et hold.

Skemaet fem trin starter nederst (trin1) med et tænkt eksempel på, hvordan en aktivitet ikke på nogen måde lever op til lovens intentioner Trin1 er kendetegnet ved, at deltagerne kommer og deltager i en aktivitet uden at have personlig kontakt til andre, hverken før, under eller efter aktiviteten bl.a. fordi der ikke er rum, hvor deltagerne kan mødes med hinanden. Der kan eksempelvis være tale om en fitnessaktivitet, hvor deltagerne kommer med høretelefon på, træner og straks forlader stedet igen efter træningen.

På trin 2 er der mulighed for, at deltagerne kan mødes, fordi der er rum til formålet (eksempelvis en cafe), men foreningen gør ikke noget aktivt for, at det sker. Den gør heller ikke noget aktivt for at styrke fællesskabsfølelsen på holdet efter aktiviteten, så deltagerne lærer hinanden bedre at kende. Den forsøger heller ikke at inddrage dem i den demokratiske styring af foreningen eller at styrke den gensidige forpligtigelse på holdet ved at skabe fælles oplevelser efter den primære aktivitet.

Først på trin 3 og opefter kan man tale om, at foreningen bidrager til udviklingen af forpligtende fællesskaber og et aktivt medborgerskab.

	Form	Forventning til deltagerne	Fællesskabsværdi
Trin 5	Organiseret fælles sociale aktiviteter efter aktiviteten, hvor deltagerne inddrages i styringen og udviklingen af foreningen	Det forventes at deltagerne deltager i sociale aktiviteter og forholder sig til foreningen, i den grad der er behov for det.	Størst værdi.
Trin 4	Organiseret fælles sociale aktiviteter efter aktiviteten	Det forventes at deltagerne deltager i sociale aktiviteter organiseret af foreningen efter træningen	Større værdi
Trin 3	Det forventes at deltagerne mødes efter aktiviteten	Deltagerne opfordres til at mødes efter træningen, uden det på anden måde er organiseret	Har værdi

	Form	Forventning til deltagerne	Fællesskabsværdi
Trin 2	Mulighed for at mødes med andre efter aktiviteten	Der er en fysiske rammer (rum), hvor deltagerne kan mødes sammen efter træningen. (eks. en cafe)	Begrænset værdi
Trin 1	Deltagern mødes kun til selve træningen. Går hjem, så snart den er færdig	Der er ingen fysiske rammer (rum), hvor deltagerne kan mødes sammen efter træningen	Stort set ingen

Hvis det skal give mening at tale om forpligtende fællesskaber og et aktivt medborgerskab i relation til folkeoplysningsbegrebet og de intentioner, der er i folkeoplysningslovens målsætninger, skal en forenings aktiviteter gerne være på mindst niveau 3.

Prøv at tjekke hvilket trin foreningerne i din kommune befinder sig på!

Steffen Hartje er sekretariatsleder i Fritid&Samfund

Tema: Nye tendenser i idrætten

Steffen Hartje

Sport X - Et nyt initiativ, der viser nye veje for motionsidrætten

I det centrale Aarhus tæt på kunstmuseet Aros ligger den renoverede gamle godbanegård, der i 2012 blev lavet om til et hjemsted for kultur i alle afskygninger. Her holder bl.a. spillestedet Radar, Teater Katapult, Aarhus filmværksted og Center for Billedkunst til sammen med ca. 70 projektkontorer indenfor mange forskellige kulturgener.

I nogle af de gamle DSB bygninger bag selve godsbanen ligger Institut for X, der er en platform for unge entreprenører, designere, musikere og håndværkere sammen med en række frivillige foreninger og kulturaktører.

Institut X har i dette område fået en navnebror i Sport X, der er et nyt træningsfællesskab, der er opstået under Coronakrisen, og som kombinerer udendørs træning som en blanding af funktionel træning, fitness og crossfit med sjovt social samvær.

Træningsfællesskabet, der er startet af to unge iværksætter, Lars Thorn og Jakob Fuglsang, adskiller sig både fra de kommercielle fitnesscentre og fra foreningsfitness ved :

at træningen foregår udendørs i den friske luft

at de forskellige instruktørerne i fællesskabet hverken får løn eller anden form vederlag for deres indsats

at træningen er fleksibel. Deltagerne kommer, når de har tid og lyst

at man ikke binder sig til en fast deltagerbetaling. I stedet opfordres deltagerne til efter hver træning, at betale det beløb, som de mener, træningen er værd. Beløbet går til at dække omkostningerne til udstyr, materialer, events og vedligeholdelse.

Både Jacob Fuglsang og Lars Thorn har erfaringer fra tidlige projekter, hvor de også er gået utraditionelle veje. Jakob Fuglsang har været med til at stifte det landskendte surfer sted: Cold Hawaii i Thy og Lars Thorn er uddannet som personlig træner og står bag fitnessbranded BfR professional. Det er således et par erfarende herrer, det står bag det nye initiativ på trods af deres unge alder 32 år.

Vi har fanget den ene af de to stifter Lars Thorn til en samtale om det nye initiativ.

I: Hvordan forsøger I at udvikle det sociale samvær blandt deltagerne?

Vi hilser på alle deltagerne personligt, når de ankommer til træningen, og byder dem velkommen til vores Facebookgruppe. Hver gang starter vi med en navnerunde før træningen, hvor alle bliver præsenteret, så man kan lære hinanden at kende. Når træningen er færdig, klapper man. Derefter indbydes man til at hygge sig sammen over en øl eller sodavand.

Hvis vejret er godt sidder folk ofte og taler meget længe sammen. Det, at træningen foregår udendørs, er også et ekstra plus. Det skaber en god stemning at komme ud i det fri, efter at man har siddet inde en helt dag.

Vi laver også nogle fælles aktiviteter, som vi kalder events. Det gør vi fordi, deltagerne skal have noget at se frem til. Det er utroligt vigtigt, at vi laver noget sjovt sammen, fordi det skaber en fælles identitet.

Kan du give nogle eksempler på de events, I har lavet?

Vi har lavet, hvad vi kaldte The Suzuki Challenge, hvor deltagerne efter en workout skulle konkurrere mod hinanden ved at trække en bil på tid efterfulgt af grillhygge, en Festival Challenge, der foregik på en forhindringsbane på Godsbanen og kano sejlas på Aarhus å) samt en sommertur til Klitmøller med standup padle (SUP), en tur til Nationalpark Thy) som vi kaldte: "Sport X Into The Wild".

Aktiviteterne er ankeret i det vi laver, men det man kommer for, er fællesskabet og udviklingen af netværk. Det er vigtigt for os, at man er glade for at mødes med hinanden og for at tale sammen.

I: Nu har I ikke eksisteret så længe, men har du indtryk af at de sociale initiativer virker?

Ja. Når deltagerne har været her nogle gange og lært hinanden at kende, har vi erfaret, at de ofte efterfølgende skaber kontakt til hinanden gennem de sociale medier både af sociale og af faglige grunde, således at vi bidrager til at udvikle netværk.

I: Hvad gør I når det bliver vinter?

Vi træner også om vinteren. Kulde forhindrer ikke aktiviteterne. Det kræver kun, at vi er klædt rigtigt på.

Hvis det er noget moglevej, vælger vi nogle gange at flytte træningen til under Ringgadebroen, som kun ligger få hundrede meter væk fra Sport X, vi skærer aldrig ned på træningen på grund af vejret.

I: Hvordan opfatter I jer i forhold til de traditionelle fitnesscentre?

Vi opfatter ikke os selv som konkurrerende med de traditionelle fitnesscentre. Sport X er noget andet og mere end et konventionelt træningscenter. Jeg opfatter Sport X enten som et stand alone aktivitet eller som et supplement til de traditionelle fitnesscentre. Vi kommer aldrig til at kunne hamle op med udbuddet af eksempelvis hold i Fitness World, men vi kan noget andet fordi vi har den størrelse, vi har, og fordi træningen foregår udendørs på vores faciliteter på Godsbanen.

Når noget er blevet meget mainstream, opstår der næsten altid en modbevægelse til det, og fitness er i dag noget, utrolig mange mennesker dyrker (op mod 1. mio. danskere) Vi er sammen med crossfit en sådan modbevægelse.

"Træningen er mindre teknisk end Crossfit, men vi sørger altid for en god og hård træning, så folk de går trætte og glade fra Sport X. Vi sikrer os desuden, at dagens workout tilpasses den enkelte ved hjælp af skalering af diverse øvelser så alle kan være med."

I de fleste fitnesscentre er der ingen fællesskab. Man går ind i dem med headset på og forlader dem, lige så snart at træningen er færdig. Det er et af de punkter, hvor vi adskiller os fra dem, ved at vi lægger stor vægt på at opbygge et godt socialt samvær. Jeg har selv dyrket fitness i et fitnesscenter i 16 år, og gør det stadig. Jeg opfatter Sport X mere som et supplement end som en konkurrent til de traditionelle fitnesscentre.

I: Hvordan ser du din og Jakobs rolle

Vi blev hurtigt enige om, at det handler ikke om os, men det handler om dem. Vi ser os selv som facilitatorer af et godt fællesskab, som giver mennesker "en undskyldning" for at tage kontakt til hinanden og connecte med hinanden på kryds og tværs. Som nogen der skaber oplevelser, der giver deltagerne en fælles historie, som de kan dele med hinanden og fortælle videre til andre.

I: Hvor mange deltagere kommer der fra gang til gang?

Deltagerantallet er stigende, men der kommer typisk mellem 10 til 25 personer pr. gang. Der er lige nu 375 personer i vores community på Facebook."

I: Hvor mange af deltagerne, kendte hinanden før de begyndte at komme i træningsfællesskabet?

Omkring 80% af deltagerne kendte ikke nogle af de andre deltagere, før de kom til Sport X, så på den måde har vi udviklet et fællesskab fra bunden af. Siden start er venskaber og gode bekendtskaber opstået, hvilket har været fantastisk at se.

I: Hvordan er aldersfordelingen?

De fleste er mellem 25 og 40 år. Alle er velkomne uanset alder.

I: Hvor hård er træningen?

Træningen er mindre hård end crossfit, og vi sikrer os at den er tilpasset, så alle kan være med.

I: Hvordan tilmelder man sig?

Man finder gruppen Sport X Aarhus på Facebook og ansøger om medlemskab af gruppen, og tilmelder sig så den ønskede træning.

I: Bruger I også andre former for rekruttering og PR?

Vi kunne sagtens gøre mere for at gøre opmærksomme på os, men hidtil har det primært være Facebook og gennem netværk, hvor folk er hørt om vores tilbud. Det har også betydet noget, at nogle af de lokale medier har omtalt os eksempelvis Aarhus Update og Aarhus Onsdag.

I: Har I overvejet på sigt at blive en forening eller at blive tilknyttet en sådan for evt. at få tilskud og faciliteter stillet til rådighed via Folkeoplysningsloven?

For 6 uger siden blev vi oprettet som en forening primært for at kunne få støtte via fonde til nogle af vores events.

Vi har også haft kontakt til DGI, men vi ønsker ikke at blive en traditionel forening fordi vi vil bevare vores fleksibilitet, så vi passer til deltagerens behov, og de mål vi har med Sport X. Vi ønsker heller ikke at være en del af et tungt bureaukratisk system.

Hvad er fordelene ved at gøre det på den måde, I gør?

Folk bliver bidt af træning udendørs. Der er noget råt ved det.

Maksimalt fleksibilitet.

Lav pris, pay as you go.

Kender du andre, der organiserer idrætsaktiviteter på samme måde som jer?

"SICK Project har gjort det godt henover de sidste 4-5 år og tilbyder hver søndag gratis træning i Aarhus og omegn, men der er lidt for meget leg i deres træninger, i forhold til det vi vil tilbyde vores medlemmer. Vi hygger sammen, men der skal stadig trænes hårdt så folk får maksimalt output rent fysisk af deres tid på Sport X."

Hvem får løn?

Vi gør det alle uden at få løn eller anden form for tilskud. Jeg sagde selv farvel til et trænerjob, fordi jeg vil skabe noget for andre, og jeg nyder, når folk sætter pris på det, jeg gør.

I: Hvordan ser fremtiden ud for Sport X?

"Vi planlægger lige nu, hvordan vi skaber et solidt økonomisk fundament for Sport X på længere sigt uden deltagerne nødvendigvis skal binde sig til et fast månedligt beløb. Det kan blandt andet ved hjælp af salg af vores egen merchandise eller sponsorer fra relevante lokale aktører og virksomheder."

Yderligere oplysninger om Sport X, Aarhus kan findes på Facebook

Henrik Koch

Barrierer for voksnes foreningsdeltagelse - Vi prøver os frem

Som Bevæg dig for livet-kommune har Horsens et mål om at blive 5.000 flere foreningsmedlemmer. Bonus for flere medlemmer og fastfrysning af andelen af voksne i lokaletilskudsberegningen er blandt de initiativer, vi prøver.

Fra de første samtaler om, hvorvidt Horsens Kommune skulle være Bevæg dig for livet-kommune, blev foreningernes incitament til at inkludere flere voksne i

foreningsfællesskabet italesat af foreningerne og idrættens organisationer.

Horsens Kommune har, som så mange andre kommuner, et tilskudssystem baseret på tilskud til børn og unge under 25 år. Vi yder i hovedreglen ikke aktivitetstilskud, kursustilskud eller lokaletilskud til voksnes aktiviteter. Så der er ikke noget særligt incitament til at tage flere voksne ind i foreningerne, og de som gør - føler sig straffet, hvis deres aktiviteter foregår i egne lokaler.

Horsens er en vækstkommune, vi bliver cirka 1.000 borgere flere hvert år. Men foreningernes medlemstal ligger helt fladt, så andelen af de foreningsaktive falder med tilvæksten i befolkningstallet. Derfor var det også oplagt at købe ind på Bevæg dig for livet-målene om at flere borgere skal være bevægelsesaktive. Målet blev ret ambitiøst: 10.000 flere bevægelsesaktive, heraf 5.000 i foreningerne. 90 % er voksne.

25-årsreglen ved lokaltilskud

I Horsens Kommune er det gratis for foreningerne at benytte både kommunale og selvejende haller, så 25-årsreglen, hvor foreningerne fratrækkes for andelen af voksne over 25 år i deres lokaletilskud, er ikke så stort et problem, som den kan være i andre kommuner. For de foreninger, der er i egne lokaler, er reglen dog en konkret udfordring. F.eks har foreninger, der tilbyder bordtennis, lavet en satsning for at få flere seniorer til at spille, men størstedelen af seniorernes kontingent går til foreningens større egenandel af lokaleudgifterne. Så incitamentet er ikke stort til den slags initiativer – det spiller derfor ikke sammen med ønsket om, at mange flere voksne skal i bevægelse.

Efter en del politiske behandlinger og et budgetforlig, så afsatte politikerne en pæn portion penge til at skabe et forenings-incitament til at få flere voksne i bevægelse. Hvis 25-årsreglen skulle fjernes helt, så ville det koste mere, end der var afsat, og beregningen viste også, at fem foreninger, heriblandt de to golfklubber og sejlkлубben ville få 2/3 af beløbet, uden at de dermed fik et forøget incitament til at tage flere medlemmer ind.

10 % grænsen i 25-årsreglen

Der hvor 25-årsreglen virkelig er et problem, er i de foreninger, som ligger lige på grænsen af de 10 % voksne, som Horsens og mange andre kommuner arbejder med som en bagatelgrænse. Når en forenings andel af voksne kommer over 10 %, så mister den tilskud. Ikke kun for de medlemmer som er over de 10 %, men også af de første 10 %. Vi kunne præsentere et konkret eksempel fra en rideklub, hvor ét medlem over de 10 % kostede klubben 24.000 kr. Den pågældende forenings incitament til at få meldt voksne ud af de hold, hvor der er flere end 10% voksne med, og i stedet oprette 'venneforeninger' mm. bliver således stort. Derfor blev første tiltag, at foreninger som bliver omfattet af 25-årsreglen, kun bliver det med den andel af voksen medlemmer, som er over de 10%. Så det kun koster foreningen den ekstra andel, fx 1 % i stedet for 11 %. Derved bør kontingentet for den ekstra person være højere end det tabte tilskud, og hvis

det ikke er tilfældet, så kan man generelt sige, at kontingentet er for lavt, eller lokaleudgifterne for høje. Omkostningen ved dette tiltag er for os kun 1/6 af omkostningen i forhold til at fjerne 25-årsreglen helt, og alle nuværende foreninger der er omfattet af 25-årsreglen, får også andel i de ændrede regler.

Fastfrysning af andelen af voksne

Eksemplet med bordtennis og deres seniorsatsning bliver dog kun delvist hjulpet af tilskuddet til de første 10 %, da seniorerne fortsat skal bidrage med deres andel, kun undtaget de første 10 %. Det andet initiativ blev derfor, at foreninger, som allerede er omfattet af 25-årsreglen, og har været det i et fuldt kalenderår, frivilligt kan ansøge om at få andelen af voksne fastfrosset. Har en forening eksempelvis 25% voksne i dag, men igangsætter en senior-satsning, så andelen af voksne kommer op på 50 %, så fratrækkes stadig kun den fastfrosne andel på 25 %.

Omkostningen ved dette tiltag er lidt svære at beregne, for foreningen betaler en mindre egenandel af lokaleudgifterne end den ellers ville, men hvis foreningen ikke ville sætte nye initiativer i gang på grund af fratrækket i lokaletilskuddet så har den jo ikke haft en større omkostning.

Bonus for flere nettomedlemmer

På aktivitetssiden vil vi også gerne give foreningerne et incitament til at turde investere i at få flere medlemmer. Vel vidende, at flere medlemmer ikke kun er et spørgsmål om tilskud, men i høj grad om antallet af frivillige i foreningen, kapacitetsmæssige forhold omkring udstyr og ledige tider i faciliteter mm.

De seneste par år har Horsens Kommune bygget eller støttet udbygningen af hallerne i kommunen med flere nye haller eller multisale . Hertil kommer et kampsportscenter på 2.000 m² og mere på vej. Så facilitetsmæssigt er der gode muligheder for, at foreningslivet kan vækste i antal. Det kræver at foreningerne sørger for at tilbyde nye aktiviteter til nye målgrupper i faciliteterne i stedet for at have fokus på flere træningstider til de eksisterende hold.

Resultatet af disse overvejelser blev et tilskud i form af en bonus på 500 kr. pr. nyt nettomedlem i foreningen. Tilskuddet beregnes på baggrund af tilvæksten i medlemmer i forhold til startåret. Altså en årlig opgørelse over hvor mange flere medlemmer en foreningen har fået i forhold til startåret, minus tidligere års udbetalt bonus. Bonustanken drejer sig ikke så meget om at give foreningerne en belønning, men om at foreningerne får et incitament til at iværksætte aktiviteter, der kan styrke medlemsvæksten.

Det kan f.eks være markedsføringstiltag, at uddanne trænere og instruktører til at stå for nye aktiviteter eller til køb af materiel til nye foreningsaktiviteter.

Vi prøver os frem

Vil disse tiltag virke? Det har vi en formodning om, men vi ved det ikke, før vi har prøvet det. Coronanedlukningen er så kommet ind som en store joker, så det kan være svært at måle et resultat i 2020 og måske 2021. Faktum er dog, at tiltagene har skabt en opmærksomhed i foreningslivet og i idrættens organisationer om, at vi tager det seriøst, når vi har et ønske om, at flere kommer ind i foreningslivet. Hvis vi alene havde fjernet 25-årsreglen eller givet et højere aktivitetstilskud, så havde foreningerne bare fået flere penge til at lave mere af det samme. Vi har med de nye tiltag givet et bud på, hvordan vi som kommune kan understøtte foreningernes incitament til få flere medlemmer. Vi kommer til at evaluere tilskuddene årligt og kommer måske til at ændre i dem, hvis de ikke viser sig at have den forventede effekt – vi prøver os frem.

Henrik Koch er fritidskonsulent i Horsens Kommune

Fritid & Samfunds repræsentantskabsmøde 2020

Kære medlem af Fritid&Samfund

Hermed indbydes du til at deltage i foreningens repræsentantskabsmøde 2020.

Tid: Tirsdag den 17 november 2020 kl. 10.00-14.00

Sted: Kolding Uddannelsescenter, Ågade 27, 6000 Kolding

Program

Kl. 10.00 Ankomst og kaffe & te.

Kl. 10.15 Velkomst og præsentation af dagens program ved Fritid & Samfunds konstitueret formand Kai Raun

Kl. 10.20 Velkomst til Kolding og KUC ved fritidschef i Kolding Kurt Smidt.

Kl. 10.30 "Hvor blev den folkeoplysende dimension i idrætten af? Om tradition, fornyelse, samfundsansvar og forpligtelse i foreningslivet i 2020."

v/idrætsblogger, fhv afdelingschef i DGI, kontorchef i Kulturministeriet Søren Riiskjær

Kl. 11.15 Diskussion om coronapandemien og hvordan den bliver håndteret i kommunerne i forhold til foreningsliv/faciliteter. Indleder fritids- og idrætschef Kurt Smidt om erfaringerne fra Kolding Kommune

Kl. 11.45 Diskussion om Bevæg dig for livet - hvor langt er man kommet i kommunerne med at indløse målsætningerne?

Kl. 12.00 Frokost.

Kl. 12.45 Repræsentantskabsmøde jf. dagsorden i vedtægterne.

Kl. 13.45 Sidste nyt om sager i relation til folkeoplysningsloven

Kl. 13.55 Afslutning

Af hensyn til mødets afvikling bedes du venligst tilmelde dig på følgende mailadresse: hartje@fritid-samfund.dk senest den 10/11/20

Nedenstående kursus kan bestilles til afholdes i din kommune.
Kurset vil blive tilpasset efter de behov, I måtte have

Hvordan skabes et dynamisk og synligt folkeoplysningsudvalg (§35.2 udvalg)?

Er jeres folkeoplysningsudvalget (§35.2 udvalget) ved at komme ind i en rutine hvor møderne minder om genudsendelser? Hvor foreningsrepræsentanterne i udvalget ikke mere er så udfarende i forhold til at foreslå nye initiativer og til at præge dagsordenen? og hvor hverken udvalget eller den kommunale folkeoplysningspolitik er kendt af ret mange. Så er det på tide at kridte banen op på ny, så der igen kommer engagement og fremdrift i arbejdet.

Fra drift til udvikling. Formålet med dette folkeoplysningsværksted er gennem oplæg, opgaver, og erfaringsudveksling, at inspirere medlemmer af §35.2 til at tænke anderledes og skabe fornyelse i udvalgets arbejde, så det i højere grad kan bidrage til at skabe de bedst mulige betingelser for det frivillige foreningsliv og den folkeoplysende voksenundervisning.

Værkstedsspørgsmål:

<p>Hvorfor overhovedet?</p> <ul style="list-style-type: none"> * Hvordan har jeres §35.2 udvalg det? Er der noget, der kan gøres bedre? * Hvilken betydning har den danske folkeoplysnings- og foreningstradition for jeres arbejde? Kan Grundtvig m.fl. bruges i dag og hvordan? * Hvordan er jeres holdning til den kommunale folkeoplysningspolitik? Kan den bruges til at rammesætte målsætning for det næste års arbejde? Hvis ikke, hvad gør man så? 	<p>Hvordan startes forandringen?</p> <ul style="list-style-type: none"> * Hvordan kan arbejdet i udvalget tilrettelægges mere effektiv og sjovt? * Hvordan skabes der mere dynamik i udvalget gennem andre måder at tilrettelægge arbejdet på? * Hvordan kan §35.2 bidrage til at styrke samarbejdet på tværs af de kommunale forvaltninger til gavn for folkeoplysningsområdet? * Kan FNs verdens mål bruges i arbejdet?
<p>Hvem er VI - og for hvem?</p> <ul style="list-style-type: none"> * Hvorfor er det så svært for mange udvalg at blive synlige i deres kommune? * Hvem skal primær kende §35.2 udvalget og dets aktiviteter? * Hvem skal primær kende folkeoplysningspolitikken? * Hvilke værktøjer kan vi bruge for at opnå en større synlighed? 	<p>Hvad gør vi så!</p> <ul style="list-style-type: none"> * Vi skal have sat ord på den dybeste intention med folkeoplysningsarbejdet – for udvalget og for det enkelte medlem * Hvilken virkning skal foreningerne og borgerne opleve, når vi lykkes? * Hvilke typer af aktiviteter skal udvalget tage initiativ til?

Hvad får du ud af at deltage?:

En viden om, hvordan §35.2 fungerer i andre kommuner

Mulighed for, at Blive Inspireret af en anden måde at opfatte arbejdet i udvalget på

Varighed: 4 timer

Kontakt sekretariatet for yderligere oplysninger.

Kultur&Fritid

Kultur & fritid/Tidsskriftet Folkeoplysning udgives af

Landsforeningen Fritid & Samfund, Jagtvej 12, Skåde, 8270 Højbjerg

Redaktion Steffen Hartje (ansv.)

Fritid & Samfunds holdning udtrykkes i lederen. Øvrige artikler og indlæg udtrykker ikke nødvendigvis Fritid & Samfunds synspunkter.

ISSN 1903-7317

Fritid&Samfunds bestyrelse

Kai Middleton Raun, fungerende formand

Kurt Smidt

Søren Gøtzsche

Vivian Glasdam Sørensen

Jan Steffensen

Sekretariatsleder: Steffen Hartje

Medlemsbladene kan hentes fra vores website af vores medlemmer!

www.fritid-samfund.dk

Billederne i dette blad er venligst udlånt af SportX